

Eminescu

o lume dăruită nouă

**Lucrare avizată de Comisia națională de limba și literatura română
a Ministerului Educației și Cercetării.**

Redactor: Rodica Chiriacescu
Tehnoredactor: Mihai Chiriacescu
Corector: Dana Spătaru
Coperta: Angelica Badea

Copyright © 2008
Editura Universitară
Director: Vasile Muscalu
Bd. Nicolae Bălcescu nr. 33,
sect.1, București.
Tel./Fax. (021) 315.32.47 / 319.67.27
www.editurauniversitara.ro.
e-mail: redactia@editurauniversitara.ro.

EDITURĂ RECUNOSCUTĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR (C.N.C.S.I.S.)

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BĂRBOI, CONSTANȚA**

Eminescu - o lume dăruită nouă / Constanța
Bărboi. - București : Editura Universitară, 2008
Bibliogr.
ISBN 978-973-749-339-2

821.135.1.09 Eminescu, M.
929 Eminescu, M.

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate Editurii Universitare

---

Distribuție: tel/fax: (021) 315.32.47
(021) 319.67.27
comenzi@editurauniversitara.ro

ISBN 978-973-749-339-2

CONSTANȚA BĂRBOI

Eminescu

o lume dăruită nouă

Cuvânt înainte de acad. prof. ZOE DUMITRESCU-BUȘULENGA

Ediție întocmită de prof. dr. CONSTANȚA BĂRBOI

Colegiul Național „Sf. Sava”

Ediția a V-a

(revizuită și îmbunătățită)

Editată în anul 2007, la 157 de ani de la nașterea poetului

Sinteze, comentarii, aprecieri critice, texte adnotate

- lucrare elaborată în sprijinul elevilor, studenților, al cadrelor didactice -

În conformitate cu programa și manualele de limba și literatura română

aprobate de Ministerul Educației și Cercetării

Carte premiată la cea de a VIII-a ediție a Festivalului Internațional de Poezie

„M. Eminescu” - „Porni Luceafărul” Orșova, 1998

EDITURA UNIVERSITARĂ
București, 2008

Referenți științifici:

Prof. dr. GHEORGHE LĂZĂRESCU, Colegiul Național „Sf. Sava”, București

Prof. VASILICA GEORGESCU, Școala nr. 79, București

Consultanți:

Elevi de la *Colegiul Național „Sf. Sava”*, București, clasele a XII-a B și K – promoția 1997; clasa a XII-a G – promoția 1998; clasele a XII-a B, XII-a C, XII-a F – promoția 1999, clasele a IX-a I, IX-a D, IX-a F, IX-a E anul școlar 1999-2000; clasele a XII-a D, XII-a F, XII-a I – promoția 2002-2003; clasele a X-a B, XI-a C – an școlar 2004-2005; Lucia Trașcu-Camelia Benga, Andreea Mărculeț, Andreea Mateescu, Dana Spătaru, Răzvan Sebe, Vladimir Georgescu, Alexandra Iancu, Raluca Dumbravă, Mădălin Popa, Irina Chindea, Ioana Motroșenco, Ioana Fometescu, Adina Smaranda, Andrei Bălan, Bogdan Vuluga, Andreea Crasnopolschi, Cristina Țarțavulea, Adrian Matei, Ionuț Nistor, Bogdan Vioreanu, Sânziana Ionescu, Alina Dumitrescu, Ioana Rădulescu, Ioana Nețu, Cristina Aleștean cls. XII-a B promoția 2006–2007, Iana Botezatu, Crina Ștefănescu, Silviu Sănceanu, Bogdan Copil, Daniel Dumitran, Vlad Radu, Liceul Internațional de Informatică București – studenți, absolvenți de facultăți, elevi.

Mulțumim tuturor celor care au făcut aprecieri, sugestii, propuneri pentru îmbunătățirea și reeditarea lucrării de față – inspectori școlari, profesori de limba și literatura română, elevi, studenți, părinți, specialiști în domeniul cercetării științifice.

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE de acad. prof. Zoe Dumitrescu-Buşulenga	9
ÎN LOC DE PREFAȚĂ prof. dr. Constanța Bărboi	11
MOTIVAȚIE	14
PARTEA I	15
PROBLEME GENERALE	15
Mihai Eminescu – Viața și activitatea literară – prezentare cronologică	15
Teme și motive romantice. Mituri. Repere stilistice și de limbă	21
Teme și motive în creația eminesciană. Tabel sinoptic	26
Comentariu de text literar – sugestii	33
DIN CREAȚIA EMINESCIANĂ	35
Poezii antume:	35
• La mormântul lui Aron Pumnul • De-aș avea.... • O călărire în zori • Din străinătate • La Bucovina • Speranța • Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie • La Heliade • Amorul unei marmure • Junii corupți • Venere și Madonă • Epigonii • Mortua est! • Înger de pază • Noaptea • Egiptul • Cugetările sârmanului Dionis • Înger și demon • Floare albastră • Îm- părat și proletar • Făt-Frumos din tei • Melancolie • Crăiasa din povești • Lacul • Dorința • Călin (file din poveste) • Povestea tejului • Sin- gurătate • O, rămâi • Rugăciunea unui dac • Atât de fragedă... • Sonete • Revedere • O, mamă... • Scrisoarea I • Scrisoarea III • Luceafărul • Doina • Când amintirile... • Pe lângă plopii fără soț... • Și dacă... • Glossă • Odă (în metru antic) • Trecut-au anii... • Veneția • Se bate miezul nopții... • Cu mâne zilele-ți adaogi... • Peste vărfuri • Som- noroase păsărele... • Din valurile vremii... • Ce te legeni... • Mai am un singur dor • Criticilor mei • Din noaptea... • Sara pe deal • La steaua	128
Poezii postume	128
• Horia • Când marea... • Prin nopți tăcute • Cântecul lăutarului • De- monism • Memento mori (Panorama deșertăciunilor – fragmente –) • Ghazel • Stam în fereastra susă • Privesc orașul-furnicar • Cărțile • Pe gânduri ziua... • Coborârea apelor • De vorbiți mă fac că n-aud • Sonet satiric • Eu nu cred nici în Iehova • Bolnav în al meu suflet • Sătul de lucru... (după Shakespeare) • Albumul • Oricare cap îngust • Oricâte stele... • Fiind băiet păduri cutreieram • Iambul • Colinde, colinde! • În- viera • Rugăciune • Răsai asupra mea... • O,-nțelepciune, ai aripi de ceară! • Stelele-n cer • Stau în cerdacul tău... • Dintre sute de catarge • Cu pânzele-atârmate • Să fie sara-n asfințit • Un farmec trist și nențeles	175
Anexe:	175
• Numai poetul... • Patria vieții e numai prezentul • De-a născoci noi ipoteze... • Poet • De ce în al meu suflet • Lumea îmi părea o cifră... • În zădar în colbul școlii... • Ștefan cel Mare (Schife de imn) • Aducând cântări multime • Floare de tei • La un nou născut (arab) – epigramă	184
COMENTARIUL LITERAR – SUGESTII	184
Mihai Eminescu – poetul	184
Preliminarii la comentariile poeziilor pe tema dragostei și a naturii	184
<i>Dorința</i>	185
<i>Floare albastră</i>	186
<i>Sara pe deal</i>	189

<i>Scrisoarea I</i>	191
<i>Scrisoarea III</i>	194
<i>Luceafărul</i>	196
Preliminarii privind comentarea poeziilor care au ca teme de inspirație: timpul, soarta schimbătoare, viața ca deșertăciune, condiția omului de geniu .	203
<i>Glossă</i>	205
<i>Odă</i> (în metru antic)	207
Mihai Eminescu – prozator	210
Proza literară eminesciană – prezentare generală	210
<i>Făt-Frumos din lacrimă</i> (basm)	211
<i>Sărmanul Dionis</i> (nuvelă)	212
Mihai Eminescu – publicist	215
Mihai Eminescu – dramaturg	216
<i>Decebal</i> (dramă)	217
MIHAI EMINESCU – POET NAȚIONAL ȘI UNIVERSAL – SINTEZĂ	222
I. Personalitatea scriitorului	222
II. Opera scriitorului – repere de prezentare	224
III. Temele creației eminesciene. Romantismul. Mituri	225
IV. Capodopere eminesciene	229
V. Valori artistice și de limbă	235
VI. În loc de concluzii. Eminescianismul	237
PARTEA a II-a	240
VIAȚA ȘI OPERA LUI MIHAI EMINESCU – crestomație de istorie și critică literară	240
Fănuș Băileșteanu, <i>Personalități culturale românești</i>	240
George Bălan, <i>Nebănuitul Eminescu</i>	240
Amrita Bhose, <i>Eminescu și India</i>	241
Lucian Blaga, <i>Spațiul mioritic</i>	241
Gheorghe Bulgăr, <i>Scriitori români despre limbă și stil</i>	241
Dumitru Caracostea, <i>Arta cuvântului la Eminescu</i>	242
G. Călinescu, <i>Mihai Eminescu în Istoria literaturii române – Compendiu</i> ..	242
Iosif Cheie-Pantea, <i>Eminescu și Leopardi</i>	246
Mihai Cimpoi, <i>Spre un nou Eminescu</i>	246
Șerban Cioculescu, <i>Geniul nostru tutelar</i>	247
Constantin Ciopraga, <i>Eminescu, Poetul nepereche</i>	247
Emil Cioran, <i>Schimbarea la față a României</i>	248
Pompiliu Constantinescu, <i>O catedră Eminescu</i>	248
Rosa Del Conte, <i>Eminescu sau despre Absolut</i>	249
<i>Cuvânt înainte</i>	249
<i>Eminescu și tradiția. Substratul autohton al culturii sale</i> ..	251
„ <i>Secretul</i> “ muzicalității eminesciene	256
Petru Creția, <i>Testamentul unui eminescolog</i>	259
Dr. Elie Miron Cristea, <i>Luceafărul poeziei românești – Mihai Eminescu</i> ..	259
Alexandru Dima, <i>Viziunea cosmică în poezia românească</i>	260
Mihai Drăgan, <i>Mihai Eminescu – Argument, Interpretări, 2</i>	260
Zoe Dumitrescu-Buşulenga, <i>M. Eminescu. Viață. Creație. Cultură.</i>	
<i>Univers Mito-Poetic. Creație și cultură</i>	261
<i>Despre „Odă (în metru antic)“</i>	263
Mircea Eliade, <i>Postfață</i> , la vol. <i>Eminescu sau despre Absolut</i>	264
Helmuth Frisch, <i>Sursele germane ale creației eminesciene</i>	268
Ladislau Gáldi, <i>Stilul poetic al lui Eminescu</i>	268
Alain Guillermou, <i>Geneza interioară a poeziilor lui Eminescu</i>	269
Keith Hitchins, <i>România – 1866-1947</i>	269
Garabet Ibrăileanu, <i>M. Eminescu</i>	269
Nicolae Iorga, <i>Eminescu</i>	270

Dumitru Irimia, <i>Limbaajul poetic eminescian</i>	270
Eugen Lovinescu, <i>M. Eminescu</i>	271
<i>Saturn</i>	271
<i>Eminescu multiplu și unic</i>	271
Titu Maiorescu, <i>Direcția nouă în poezia și proza română, 1872</i>	271
<i>Prefață la ediția din 1883</i>	272
<i>Eminescu și poeziile lui (1889)</i>	272
Dan C. Mihăilescu, <i>Perspective eminesciene</i>	275
Nicolae Manolescu, <i>O sinteză lirică – „Luceafărul”, Teme I</i>	275
Solomon Marcus, <i>Invenție și descoperire – Eseuri</i>	276
Vasile G. Morțun, <i>M. Eminescu, proză și versuri</i>	276
George Munteanu, <i>Eminescu și eminescianismul</i>	277
Ștefan Munteanu, <i>Limba română artistică</i>	277
Dumitru Murărașu, <i>M. Eminescu, Poezii I</i>	278
Ion Negoiteșcu, <i>Mihai Eminescu</i>	278
Constantin Noica, <i>Un miracol al culturii românești</i>	280
<i>Trei mari gânditori români</i>	281
Ion Pachia Tatomirescu, <i>Mihai Eminescu și mitul etnogenezei dacoromânești</i>	283
Svetlana Paleologu-Matta, <i>Eminescu și abisul ontologic</i>	283
Marian Papahagi, <i>Prefață la studiul Eminescu sau despre Absolut</i>	
de Rosa Del Conte	284
Edgar Papu, <i>Poezia lui Eminescu</i>	286
Perpessicius, <i>Scrisoare către editorul eminescian, integral, din anul 2000</i> ..	286
Ioana M. Petrescu, <i>Eminescu, modele cosmologice și viziunea poetică</i>	288
Alexandru Philippide, <i>Studii eminesciene</i>	289
Alexandru Piru, <i>Satira eminesciană</i>	289
Augustin Z.N. Pop, <i>Pe urmele lui Mihai Eminescu</i>	290
<i>Mărturii, Eminescu – Veronica Micle</i>	290
Vasile Gr. Pop, <i>Mihai Eminescu</i>	291
Dumitru Popovici, <i>Poezia mitologică</i>	291
Sextil Pușcariu, <i>Cercetări și studii</i>	293
Alexandru Rosetti, <i>Limba poeziilor lui Eminescu</i>	293
Liviu Rusu, <i>Simfonia eminesciană</i>	294
Eugen Simion, <i>Proza literară a lui Eminescu</i>	295
Elena Stan, <i>Poezia lui Eminescu în Transilvania</i>	296
N. Steinhardt, <i>Cuvânt înainte la Eminescu și abisul ontologic</i>	296
Vladimir Streinu, <i>Eminescu al vremii noastre</i>	297
Marin Tarangul, <i>Intrarea în infinit sau Dimensiunea Eminescu</i>	298
Eugen Todoran, <i>Mihai Eminescu – Epopeea română</i>	298
Gheorghe I. Tohăneanu, <i>Studii de stilistică eminesciană</i>	299
Dumitru Vatamaniuc, <i>Caietele Eminescu – mitologie și document</i>	300
Tudor Vianu, <i>Poezia lui Eminescu</i>	300
<i>Epitetul eminescian</i>	302
Virgil Vintilescu, <i>Eminescu și literatura înaintașilor</i>	302
Itinerarii peste timp	303
Liviu Papadima, <i>Eminescu și spiritualitatea românească</i>	303
<i>Trepte către Eminescu</i>	304
<i>Summa summarum</i>	304
Marius Ghica, <i>Modelul cultural universal</i>	304
Mircea Vasilescu, <i>Chipurile lui Eminescu</i>	305
Rodica Zafiu, <i>Sunete eminesciene de dinainte și după Eminescu</i>	305
Ion Bogdan Lefter, <i>Opera lui Eminescu dincoace și dincolo de mit</i>	306
Augustin Ioan, <i>Leția de ironie</i>	306
Mihai Coman, <i>Armonia din vis</i>	306
Radu G. Țeposu, <i>Sarcasm și ideal</i>	307
Alexandru Condeescu, <i>Asumarea destinului</i>	307

Gabriel Rusu, <i>Oglinda și textul</i>	308
Radu Sergiu Ruba, <i>Repere ale unei geografii lirice</i>	309
Alte gânduri ale olimpicilor	309
• Mircea Itu, <i>Indianismul lui Eminescu</i> • Mircea Țicudean, <i>Asumarea și continuarea tradiției</i> • Ion Iovan, <i>Fascinația cărților e continuă</i> • Ioana Bot, <i>Eminescianismul literaturii române</i> • Pompiliu Crăciunescu, <i>Eminescu – modernitatea poeziei</i> • Cornel Popescu, <i>Poems</i> , traduceri din Eminescu în limba engleză (1989) • <i>Continentalul Eminescu</i>	
15 ianuarie 1990 – 15 ianuarie 1997... Laurențiu Ulici, Marian Papahagi, Ana Blandiana, <i>Dacia literară</i>	312
15 ianuarie 1999 – 15 ianuarie 2000 – 15 ianuarie 2001 Cezar Ivănescu ..	313
Gânduri exprimate în timp de elevi	314
PARTEA a III-a	318
EMINESCU – IN MEMORIAM	318
I. L. Caragiale, <i>În Nirvana</i>	319
Nicolae Dabija, <i>Eminescu, cel contemporan cu noi</i>	329
Ștefan Augustin Doinaș, <i>Teiul</i>	330
Victor Eftimiu, <i>Lui Mihai Eminescu</i>	331
Petre Ghelmez, <i>Cabinetul de acupunctură</i>	331
Veronica Micle, <i>La portretul unui poet</i>	334
<i>Raze de lună – Lui</i>	334
Nichita Stănescu, <i>Către Eminescu</i>	339
Al. Vlahuță, <i>Lui Eminescu</i>	340
Augustin Z. N. Pop, <i>Epitaf</i>	341
Mărturisire	342
Dascăli, mentori și exegeți – medalioane	345
• Aron Pumnul	345
• Titu Maiorescu	348
• Rosa Del Conte	353
• Zoe Dumitrescu-Bușulenga	355
TESTE DE EVALUARE	357
• Pentru elevii de gimnaziu	357
• Pentru elevii din liceu	357
• Sugestii: Alexandra Soră, <i>Ecou de „Odă (în metru antic)”</i>	359
Sânziana Ionescu, <i>Sărmanul Dionis – fantasticul nuvelei înfruntând anul 2000</i>	360
• Scriitorul ca un gând, Pentru oameni – Ioana Rădulescu, clasa a XII-a, Promoția 2006 2007, Colegiul Național „Sf. Sava“, București.	360
În loc de încheiere	361
• Scrisoare peste timp... ..	361
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ	362

CUVÂNT ÎNAINTE

Am încurajat întotdeauna străduințele de a realiza o carte despre Eminescu și cu atât mai mult când aceasta este desemnată în a ajuta școala – pe elevi și profesori în lunga și generoasă căutare a mereu inegalabilei personalități eminesciene.

Pornind de la cerințele școlii românești – înscrise în manuale, programe, documente care acordă un spațiu larg studiului lui Mihai Eminescu – dar niciodată suficient – , cartea de față are meritul de a lărgi posibilitățile de interpretare, de informare, de sintetizare și de proiectare, din multiple unghiuri, a personalității poetului, uriașă prin conturul său eroic, etic, artistic, prin gândirea, sensibilitatea, aspirațiile sale către cunoaștere și absolut.

Studiile selectate de autoare – de la Titu Maiorescu, la G. Călinescu, T. Vianu, N. Iorga, Aron Cotruș, Pompiliu Constantinescu, E. Lovinescu, Perpessicius, Constantin Noica, Mircea Eliade, D. Popovici, Eugen Todoran la Rosa Del Conte – rețin atenția acelor care primesc și se bucură de binecuvântarea geniului eminescian, prin contribuția dascălilor lor de suflet – și mă gândesc la elevi, prietenii noștri, azi mai mici, mâine însă nădejdea noastră – idei, sentimente care au făcut obiectul, în timp, al unor investigații naționale și universale, pentru redarea cât mai complexă și completă a personalității spirituale și artistice a poetului nostru național – Mihai Eminescu.

Nu lipsește textul eminescian, cel care-ți dă bucuria intelectuală și sufletească și care susține întreg edificiul însemnărilor de istorie și critică literară, îmbogățind bibliografia eminesciană.

Dorind mereu mai mult și mai bine pentru cultura generațiilor tinere, vreau să cred că și prin acest efort de suflet și îndreptățită cunoaștere a ceea ce se cere în școală, cartea de față va opri gândul și inima la lecțiile despre Mihai Eminescu, sau singuri, la masa de studiu, comunicând mereu și mereu cu valorile perene ale culturii noastre.

*Cuvintele mele de la prima ediție a acestei cărți s-au dovedit a fi de bun augur. În anul 2001, la 135 de ani de la debutul lui Eminescu, cartea **O lume dăruită nouă**, realizată de un distins profesor de limba română – Constanța Bărboi – ne bucură sufletele printr-o nouă ediție – a V-a – realizată în condiții grafice excelente.*

Am fost prezentă, în anul 1998, la lansarea celei de a treia ediții, într-o reuniune de suflet și simțire românească, la biblioteca Colegiului Național „Sf. Sava“, unde elevii Constanței Bărboi au dat o lecție de rafinament intelectual, în prezența dascălilor lor, a invitaților, a unor poeți – Petre Ghelmez, Coman Șova – foști studenți ai mei, ca și Constanța Bărboi, și de care mă leagă sentimente de prețuire în eforturile, în timp, pentru continua modernizare a limbii și literaturii române în școala românească, sau în organizarea multor ediții ale Concursului Național „Mihai Eminescu“ și la care am avut onoarea de a fi președintă. Păstrez cu emoție amintirile acelor zile fierbinți, pline de tinerețe spirituală și de avânt tineresc.

ZOE DUMITRESCU-BUȘULENGA

*„...tu însuși puteai să nu te naști, să fii
din numărul celor ce n-au fost niciodată (...)
Prin urmare tu ai fost, ești, vei fi întotdeauna.“
Mihai Eminescu*

ÎN LOC DE PREFAȚĂ

Cunoscând opțiunile colegilor de breaslă și pe cele ale învățăceilor noștri, știm că ceea ce domină, și la unii și la alții, sunt sentimentele de bine și frumos, de respect pentru studierea marilor clasici, îndeosebi a poetului nostru național – Mihai Eminescu. Pentru a ușura munca noastră de la catedră și din bancă, am cuprins în aceste pagini idei și gânduri exprimate de-a lungul timpului despre cel mai mare poet al românilor – Mihai Eminescu. Pentru dumneavoastră și, se vede, pentru noi profesorii de română și elevi, timpul nu îmbătrânește niciodată! Cel mult te zorește, îți risipește gândurile și te face uneori să pășești mai încet decât ai vrea. Alteori, pășuit de timp, te oprești cu sfințenie asupra acelor evenimente, dar mai ales asupra acelor pagini care-ți răscolesc visarea și te poartă de mână în labirintul nemuririi. Cine poate face asta mai bine ca Eminescu? Nu poți deschide nici o ușă, cheile sunt luate... De cine? Chiar de el! De când? Poate de la întâlnirile cu Blajul, cu Bucureștiul, cu Marea, cu Floreștii Doljului, cu Moldova lui... cu Creangă și Caragiale, cu Maiorescu și Slavici, cu alții despre care vorbește așa de puțin...

Am văzut oameni plângând... mici și mari ascultând sau vorbind despre Eminescu, despre Eminescu al nostru...

Dacă în anul 1965, Șerban Cioculescu, în analiza manualelor școlare de limba și literatură română, remarca faptul că poetului Mihai Eminescu îi era rezervat un spațiu de aproape 70 de pagini, astăzi, manualele școlare cuprind peste 100 pagini referitoare la poetul național, o atenție mai mare acordându-se studiului textului literar. Este îndreptățită și mereu actuală afirmația lui Șerban Cioculescu: „Desigur, principala dificultate și principalul obiectiv pentru atingerea căruia străduințele noastre nu vor fi niciodată prea mari rămân prezentarea și interpretarea științifică a personalității geniale a poetului, a originalității operei sale. Elevul trebuie să știe că opera eminesciană deschide o epocă în literatura națională, că reprezintă o vastitate de preocupări nu numai prin multilateralitatea domeniilor de activitate, ci în primul rând prin profunzimea problemelor abordate, prin intensitatea cu care marele poet a trăit durerile și întrebările epocii sale, prin energia răscolitoare și patriotismul cu care a căutat răspuns la probleme cruciale ale evoluției societății și culturii românești, chiar dacă soluțiile întrezărite erau uneori greșite sau înșelătoare. Opera sa poetică – rodul unei gândiri artistice originale – nu poate fi înțeleasă decât în strânsă legătură cu personalitatea sa atât de arzător cheltuită. O asemenea prezentare nu este, desigur, deloc ușoară“.

Am adăugat cărților de școală, și ne gândim în primul rând la manualele școlare – la cele de interpretare originală sau la cele care prezintă, prin selecție, date și fapte menite să pună în valoare opera și viața lui Mihai Eminescu – și această lucrare care am dori să însoțească dascălii și elevii la clasă, în minunatele concursuri școlare ce-i poartă numele și care, de-a lungul a celor peste 100 de ani, au avut loc, în memoria poetului, la: Botoșani, Iași, Alba Iulia, Blaj, Bistrița-Năsăud, Cluj, Arad, Satu Mare, Focșani, Târgu Mureș, Craiova, Suceava,

Timișoara, Constanța, Oradea, Călărași, Putna lui Ștefan cel Mare, București, Râmnicu Vâlcea, și în multe alte locuri care păstrează memoria istoriei și a celor care au făcut-o prin luptă și creație.

Comuniunea de suflet și gândire la elevi și profesori a dat acel suport temeinic luminării minții celor tineri, în norocul lor de a se confrunța, în școală, cu Eminescu, și nu încă în suficientă măsură.

Odată însă deschisă poarta unei gândiri, a biruinței intelectuale, poți intra mai des și cu mai mult folos.

Am încercat, astfel, să selectăm, din ce s-a scris în scurgerea timpului despre Eminescu, ceea ce am crezut noi că poate folosi dascălilor și elevilor noștri.

Desigur, fiecare din noi, adăugăm alte și alte gânduri rămase în afara acestei selecții – firește, insuficientă, din lipsă de spațiu sau dintr-o oarecare subiectivitate impusă de o asemenea lucrare – cu sentimentul împlinirii, întru cinstirea memoriei poetului, în credința și răspunderea pentru sufletele și ochii ce ne privesc la fiecare intrare în clasă. Niciodată mulțumiți de informație, mereu căutând, selectând și ordonându-ți fișele, lecțiile despre și pentru Eminescu sunt mereu noi, așa cum, de fapt, nouă este și lectura operei sale care reține sufletul și gândul, neținând seama de vârstă.

Pentru a lega generațiile într-un lanț de simțire și gândire, ferecat de dascăli și elevi, ce nu va putea fi rupt niciodată în timpul și spațiul românesc, am rugat-o pe doamna acad. prof. Zoe Dumitrescu-Bușulenga să însoțească cu gândurile domniei sale – și de data aceasta – așa cum a făcut-o de atâtea ori datorită generozității și distincției sale intelectuale și sufletești – aceste pagini despre creația eminesciană, spre bucuria dascălilor ce i-au fost studenți, a elevilor care au cunoscut-o și în calitate de președinte a nenumăratelor ediții ale Concursului Național de limba și literatura română „Mihai Eminescu“, de mentor al statuării, de-a lungul anilor, a unui spirit de studiu serios al operei lui Mihai Eminescu, în școala noastră românească.

Am structurat lucrarea în trei părți: **Partea I:** *Viața și creația literară a lui Mihai Eminescu* (texte adnotate; comentarii literare); **Partea a II-a:** *Din istoria și critica literară despre viața și creația marelui poet*; **Partea a III-a:** *Mihai Eminescu. În memoriam* (gânduri și creații dedicate poetului).

Partea I cuprinde 100 de texte poetice, însoțite de sugestii, comentarii, informații, fără a anula însă posibilitatea contribuției cititorului. Se fac trimiteri la multe din poeziile eminesciene, la proză și dramaturgie. Sunt prezente, de asemenea, comentarii la unele texte care se studiază la clasă, precum și o sinteză despre Mihai Eminescu ca poet național și universal.

Partea a II-a cuprinde o selecție de texte de critică și istorie literară, semnate de cei mai importanți exegeți ai operei eminesciene – de la Titu Maiorescu până la Eugen Simion –, selectate, în primul rând, pe baza cerințelor programei și a manualelor școlare.

Din valorosul studiu *Eminescu sau despre Absolut*, semnat de Rosa Del Conte, au fost reținute referiri de o înaltă și originală ținută științifică care completează strălucit contribuțiile românești în ceea ce privește studiul creației eminesciene.

Itinerarii peste timp aduce gânduri de respect și bucurie pentru cititorii de toate vârstele – despre Mihai Eminescu – din generațiile secolelor XX și XXI.

Partea a III-a se constituie ca un omagiu de gânduri și creații în memoria poetului Mihai Eminescu, ale contemporanilor poetului, ale unor personalități de seamă ale culturii românești, dintre care nu lipsesc: I. L. Caragiale, G. Călinescu, Perpessicius, Nichita Stănescu, Nina Cassian, Grigore Vieru, Nicolae Dabija, Petre Ghelmez etc.

Lucrarea se încheie cu: *Mărturisire; Mentori, dascăli, exegeți* – Medalioane dedicate lui: Aron Pumnul, Titu Maiorescu, Rosa del Conte, Zoe Dumitrescu-Bușulenga; *Evaluare* și o bibliografie selectivă.

Înscrیم în această carte gândurile de mulțumire care se cuvin rostite la adresa oamenilor din spațiul Botoșanilor, al Ipoteștilor, al Iașului, al Blajului și al altor istorice localități din țară, care s-au străduit să mențină și să amplifice, în ciuda anumitor vicisitudini, memoria

poetului, înobilând-o zi de zi prin monumente, muzee, cabinete, biblioteci, tipărituri dedicate poetului – și tot ce a putut contribui la păstrarea tradiției.

Și despre acest lucru se cere să vorbești de la catedră, despre efortul de a avea pe masa noastră de lucru cărți despre Eminescu...

Dificultatea selecției determină și gândul neîmplinirii totale! Să sperăm că ea va permite multiplicarea eforturilor noastre, păstrând entuziasmul de gândire și simțire românească intelectuală – atât de necesare – în conformitate cu timpul, cu generațiile tinere, cu noi înșine, în siguranța existenței eternului românesc, prin Eminescu.

Până în prezent, cartea denumită simbolic „O lume dăruită nouă“ a apărut în patru ediții: 1994 și 1996, în Editura Capitoliu având ca editori pe doamnele Mioara Bucur și Rodica Chiriacescu. Cea de a treia ediție a apărut la Editura Niculescu, în anul 1998. Ediția a IV-a a văzut lumina tiparului în anul 2001, la editura Meteora Press, prin bunăvoința domnului Alecu Gigi, director, domnului Liviu Stoica, realizatorul tehnoredactării computerizate și prin sprijinul acordat de bunul meu coleg de facultate Nicu Fertic, trecut acum în eternitate. Tuturor celor care au sprijinit editarea acestei cărți utile atât pentru elevi cât și pentru profesori și studenți le aducem mulțumirile noastre, bucuria și respectul pentru înțelegere și colaborare.

Cartea noastră vede lumina tiparului, la a V-a ediție, în anul 2008, anul omagierii a 158 de ani de la nașterea poetului și a 119 ani de la trecerea sa în neființă. Dar, evenimentul care a marcat începutul secolului XXI este apariția primului volum din manuscrisele eminesciene, primul din cele 23 de volume ce vor apărea în timp, punând în valoare „diamantele“, cum numea aceste manuscrise N. Iorga, păstrate cu sfințenie de Titu Maiorescu și predate Academiei Române în anul 1902, la 25 ianuarie, cuprinzând circa 15 000 de pagini – „parte a poeziei publicate, parte încercări, fragmente și variante de poezii nepublicate, parte studii, traduceri, articole în proză. Este o aventură intelectuală, pe care Constantin Noica a intuit-o, făcând, în timp, nenumărate intervenții la toate forurile, spre a pune în valoare această avere incomparabilă a culturii române, prin ceea ce a lăsat în lada sa de zestre Mihai Eminescu, de la primul volum de versuri, alcătuit de Titu Maiorescu, în 1883, la cele 11 ediții scoase tot de critic, până în 1913, la *Viața lui Mihai Eminescu*, 1932 și *Opera lui Mihai Eminescu*, 1934-1936, de G. Călinescu, la cele 16 volume puse în circulație de Perpessicius, începând din 1939, la cele cinci volume, încheiate recent – sub egida Academiei Române – la Editura Univers Enciclopedic, la nenumărate ediții și traduceri în timp și peste timp, începând cu cele vechi – latină, greacă, sanscrită.

Aducem mulțumirile noastre domnului Vasile Muscalu, directorul Editurii Universitare pentru receptivitatea și sprijinul acordat în editarea acestei cărți.

Gânduri de respect pentru toți cei care au contribuit la deplina reușită a intrării „în viață“, în anul 2007, a încă unui prinos de recunoștință adus lui Mihai Eminescu pentru această lume dăruită nouă, la împlinirea a 158 de ani de la nașterea sa și a 119 ani de la intrarea în eternitate.

Anul 2000, an decretat de UNESCO și Guvernul României „Anul Eminescu“ și în care s-au organizat manifestări științifice, omagiale, în țară și străinătate, s-au publicat ediții speciale din opera eminesciană, fiind în curs de editare și așteptatele *Caiete* despre care eminescologi distinși au vorbit și vorbesc elogios, a fost benefic și cărții noastre, carte prin care se sugerează faptul că poetul M. Eminescu a adus cu el, pentru noi, o lume a rafinamentului intelectual, artistic și de suflet.

Constanța BĂRBOI